

Svenska Båtunionen
af Pontins väg 6
115 21 Stockholm
Telefon: 08-545 859 60

E-post: info@batunionen.com
Hemsida: www.batunionen.se

Stockholm den 27 oktober 2016

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se

kopia till anna.sanell@regeringskansliet.se.

Diarienummer M2016/00267/Ke

Svenska Båtunionen ber härmed att få lämna följande synpunkter på Naturvårdsverkets uppdrags- redovisning Nya finansieringsformer för efterbehandling av förorenad mark (NV-0035-15).

Svenska Båtunionen (SBU) verkar för att stimulera till ett rikt och ansvarsfullt fritidsbåtliv för medlemmarna i de ca 900 anslutna båtklubbarna. Naturupplevelserna är för de flesta en förutsättning för det stora rekreationsvärdet som ett aktivt båtliv ger. Tillgång till en god vattenkvalité utan föroreningar är mycket viktig för båtlivet. Båtägarna är också beroende av trygga säkra förtöjningsplatser och tillräckligt med vinteruppställningsplatser när båten vilar på land. Ofta har de platser som erbjudits varit gammal industrimark, med från tidigare verksamheter, ofta okänd grad av föroreningar. Medvetenheten om markens status var ofta obefintlig. Många båtklubbar bildades på 60- 70-talet och finns oftast kvar än. Många båtklubbar är små, nästan 200 har mindre än 50 medlemmar, bara drygt 50 har mer än 500 medlemmar. Detta visar på väldigt olika resurser och möjligheter till investeringar eller förmåga att bära en eventuell saneringskostnad. Gångse huvudregel att förorenaren betalar har vi full förståelse för, men den svåra frågan i vårt fall är, vem som är denne förorenare och som ska ta det finansiella ansvaret vid en eventuell efterbehandling av ett markområde. Vi tolkar det som att vi innefattas i begreppet U-verksamhet som beskrivs i bilaga 3.

Vi vill visa på några olika försvårande omständigheter.

- Båtklubben har oftast haft en okänd status för markområdet vid etableringen.
- Båtklubben drivs oftast i en ideell demokratisk föreningsform vilket gör att klubbens funktionärer väljs och byts ut ganska ofta. Likaså varierar vilka medlemmar som finns och vilka båtar dessa äger och underhåller.
- De antifoulingfärger som har använts, har styrts av vilka produkter som blivit godkända av Kemikalieinspektionen för användning i respektive farvatten. Färgtyperna har växlat genom åren, utifrån myndighetens ökande kunskaper och olika politikens vilja.
- Båtklubben styrs av sin stadga och årsmötet kan anta regler som medlemmarna förväntas följa, styrelsen har över tid haft väldigt liten möjlighet att beivra regelbrott, uteslutning är nästan enda sanktionsmöjligheten men då krävs det oftast ett demokratiskt årsmötesbeslut.
- Färgproducenterna har erbjudit av myndigheter godkända båtbottnfärger, som båtägarna köpt och använt i tron att det har varit bra alternativ.
- Den kommunala tillsynen har inte gett någon väsentlig vägledning eftersom även där har det funnits kunskapsluckor och låg prioritering.

De bidrag till eventuella miljögifter i vatten, sediment och i mark som orsakas av båtlivet, beror till största delen på användning av de produkter som godkänts av myndigheter för användning på båtbottnar i vatten. När det gäller antifoulingprodukterna är de nödvändiga för att förhindra bromsande beväxning med i sin tur andra negativa effekter som t.ex. utsläpp genom ökad bränsleförbrukning. Vi har nu också problemet med att hindra ökad spridning av invasiva arter som kan bli fripassagerare på ett oskyddat skrov.

Vi lämnar bara synpunkter på de delar som vi tycker berör vårt område.

I figur 2 på sidan 17, anges att Fritidshamnar utgör 3% av de identifierade områdena. Vi har inget skäl att ifrågasätta andelen men i vi förutsätter då att det inte bara är vattenområden som avses utan att det även omfattar båtuppläggningsplatserna på land och att de räknas som två områden i statistiken, annars verkar antalet högt räknat, eftersom inte alla hamnar och uppläggningsplatser är förorenade. Vi skulle också önska att begreppet "Fritidshamnar" ändras till "Fritidsbåtshamnar" om det är dessa som avses.

I figur fyra på sidan 27, håller vi med om att båtklubbar har en svag kapitalstyrka.

Förslag 1 i kapitel 4 sidan 30, anser vi inte vara applicerbart på ideella allmännyttiga föreningar och ideella föreningar utan näringsverksamhet.

Förslag 2 på sidan 52, om att inrätta en fond ser vi positivt på som idé men hur den ska byggas upp kan bli en svår fråga.

I bilaga 3 beskrivs U-verksamheter som innefattar båtklubbsverksamhet och fritidsbåtshamnar. Problematiken beskrivs väl, förutom att det bortses ifrån att produkterna (antifoulingfärgerna) som är källan, har som funktion att ge ett läckage till vattnet vid användning och att trots att dessa är godkända av myndighet, nu uppmärksammas orsaka föroreningar. Vi anser det helt orimligt att båtägarna eller båtklubbarna ska ta ansvar för att av samhället godkända produkter, som har använts på avsett vis, orsakar miljöskada. Vi håller med Naturvårdsverkets bedömning att en försäkringslösning eller en skattefinansierad lösning inte är bra alternativ.

I många fall är föroreningsgraden inte högre än att nuvarande verksamhet (båtuppläggnings) inte påverkas, utan det först vid en förändring av verksamhetens inriktning som det kan bli aktuellt med en saneringsåtgärd. Utifrån det perspektivet anser vi det vara rimligt att finansieringskravet åläggs den som vill förändra markanvändningen.

En möjlig lösning inom fritidsbåtlivets område skulle kanske kunna vara att lägga en miljöavgift på försäljningen av antifoulingfärger med för miljön negativa biocider. Det skulle också ha en reglerande effekt, eftersom man då stimuleras till att välja alternativa lösningar eller använda så lite färg som möjligt.

Om det är möjligt att administrera utan för stora kostnader, kan det vara ett sätt att bygga upp en fond för kollektiv finansierad sanering, av de historiska föroreningar som många olika aktörer orsakat.

Svenska Båtunionen
Miljökommittén

Harald Mårtensson

Tel: 070 288 30 51
e-post: harald@harmac.se